

■ Opgave 5

Bij deze opgave horen de informatiebronnen 5 tot en met 8. Informatiebron 5 bevat gegevens over huishoudelijke aankopen van kaas. In informatiebron 6 staan gegevens voor de kostprijsberekening van Goudse Fromaas kaas. Informatiebron 7 is een gedeelte van de internetsite van drukkerij Bareman te Tiel. In informatiebron 8 staan investeringsgegevens van Fromaas.

In deze opgave blijft de BTW buiten beschouwing.

Het melkveebedrijf van Frits Horsta dat gelegen is in het land van Maas en Waal, leverde tot nu toe de melk aan Campina.

De inkomens van melkveehouders staan de laatste jaren onder druk. Frits Horsta vindt de negatieve inkomensontwikkeling voldoende reden om zich af te vragen of er geen alternatieven voor zijn bedrijfsvoering zijn. Het afgelopen halfjaar heeft hij de mogelijkheden onderzocht om zelf de melk te verwerken tot Goudse kaas en deze in de eigen boerderijwinkel te verkopen. Hij overweegt om op 1 januari 2006 te starten met een kaasboerderij onder de naam Fromaas.

Daarbij heeft Frits drie criteria geformuleerd om te beoordelen of hij zal overgaan tot het opzetten van deze kaasboerderij. Indien aan deze drie criteria wordt voldaan, zal Frits de kaasboerderij starten. De criteria zijn:

- a Het te verwachten aanloopverlies in 2006, het eerste jaar van productie, mag maximaal € 15.000,- bedragen.
- b In het tweede jaar van productie, in 2007, moet het break-even-punt bereikt worden.
- c Vanaf 2008 moet het door Frits in de kaasboerderij geïnvesteerde eigen vermogen een rentabiliteit hebben van minimaal 5,5%.

Fromaas zal in een straal van 20 km de enige kaasboerderij zijn. Dit gebied, dat Frits Horsta tot het verzorgingsgebied rekent, omvat 50.875 huishoudens.

Informatiebron 5 geeft inzicht in de huishoudelijke aankopen van kaas en de diverse afzetkanalen van kaas. Frits gaat ervan uit, dat de cijfers voor 2006 uit deze informatiebron als uitgangspunt kunnen dienen voor de berekening van de normale productie en afzet in zijn bedrijf.

- 1p **18** Is er bij verkoop van Goudse Fromaas kaas via de boerderijwinkel sprake van directe of indirecte distributie? Motiveer het antwoord.
- 2p **19** Toon met behulp van informatiebron 5 aan dat de normale productie en afzet van Fromaas 20.000 kg Goudse kaas is. Rond daarbij af op een veelvoud van 50 kg.

In informatiebron 6 staan aanvullende gegevens vermeld voor de kostprijsberekening over 2006 en volgende jaren.

- 1p **20** Leg uit waarom het bedrijfseconomisch juist is om bij de fabricage van kaas de grondstofprijs van melk gelijk te stellen aan de prijs die Frits Horsta van Campina ontvangt.

Om de verkoopprijs vast te stellen heeft Frits Horstra berekend dat de fabricagekostprijs van één kg Goudse Fromaas kaas voor 2006 € 6,35 is.

- 2p **21** Verklaar waarom de in informatiebron 6 genoemde verkoopkosten voor Fromaas constante kosten vormen.
- 4p **22** Laat via een berekening zien, dat de door Fromaas gewenste frequentie van het uitbrengen van een nieuwe folder niet binnen het budget van de verkoopkosten past (zie de informatiebronnen 6 en 7).
- 2p **23** Bereken de verkoopprijzen, die Fromaas voor één kg Goudse kaas in 2006, in 2007 en 2008 zal vaststellen.

Eindexamen m&o vwo 2006-II

havovwo.nl

Ga er bij de volgende vragen van uit, dat in 2006, 2007 en 2008 de verkoopprijzen gelijk zijn aan de bij de vorige vraag berekende verkoopprijzen en dat de kostprijs in deze jaren niet wijzigt. In 2006 en 2007 is er bij de productie en afzet een verwachte onderbezetting van respectievelijk 20% en 10% van de normale productie. Vanaf 2008 zal Fromaas deze normale productie en afzet halen.

- 4p **24** Bereken door het verkoopresultaat en het bezettingsresultaat (*zie formuleblad*) te berekenen, het verwachte verlies voor Fromaas in 2006.

Op de uitwerkbijlage zijn voor Fromaas de in 2007 te verwachten totale opbrengsten, totale variabele en totale constante kosten in een grafiek afgebeeld.

- 1p **25** Teken in de grafiek op de uitwerkbijlage die bij deze opgave hoort, de totale kostenlijn.
1p **26** Geef met behulp van de letter B in de grafiek de break-even-afzet aan.

Informatiebron 8 (investeringsgegevens) geeft inzicht in het voor het opzetten van de kaasboerderij benodigde vermogen en de wijze waarop financiering kan plaatsvinden. Frits Horsta gaat ervan uit dat het geïnvesteerd eigen vermogen in de jaren 2006, 2007 en 2008 gelijk zal zijn aan dat van 1 januari 2006.

Frits heeft berekend dat de winst in 2008 € 5.200,- zal zijn.

- 2p **27** Bereken de verwachte rentabiliteit van het eigen vermogen (*zie formuleblad*) over 2008.
3p **28** Stel vast of Frits Horsta de kaasboerderij zal starten. Stel dit vast door de door Frits vastgestelde drie criteria *a*, *b* en *c*, afzonderlijk te beoordelen.

Uitwerkbijlage bij de vragen 25 en 26

Vragen 25 en 26

Verwachte kosten en opbrengsten Fromaas 2007

